

**PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM
PODRUČJA PLITVIČKE DOLINE 2025. – 2029.
SAŽETAK**

Sve turističke zajednice u Hrvatskoj koja spadaju u indeks turističke razvijenosti (ITR) 1 i 2 morale su na osnovi svoje turističke pozicioniranosti donijeti Plan upravljanja te kao sastavni dio Plana izračun prihvatnog kapaciteta odnosno nosivosti destinacije.

Kroz Plan upravljanja destinacijom biti će moguće i predlagati projekte koji su od posebnog značaja za razvoj destinacije zbog otvaranja nove omoćnice za europsko financiranje jer će se ista vezati za Fond za turizam.

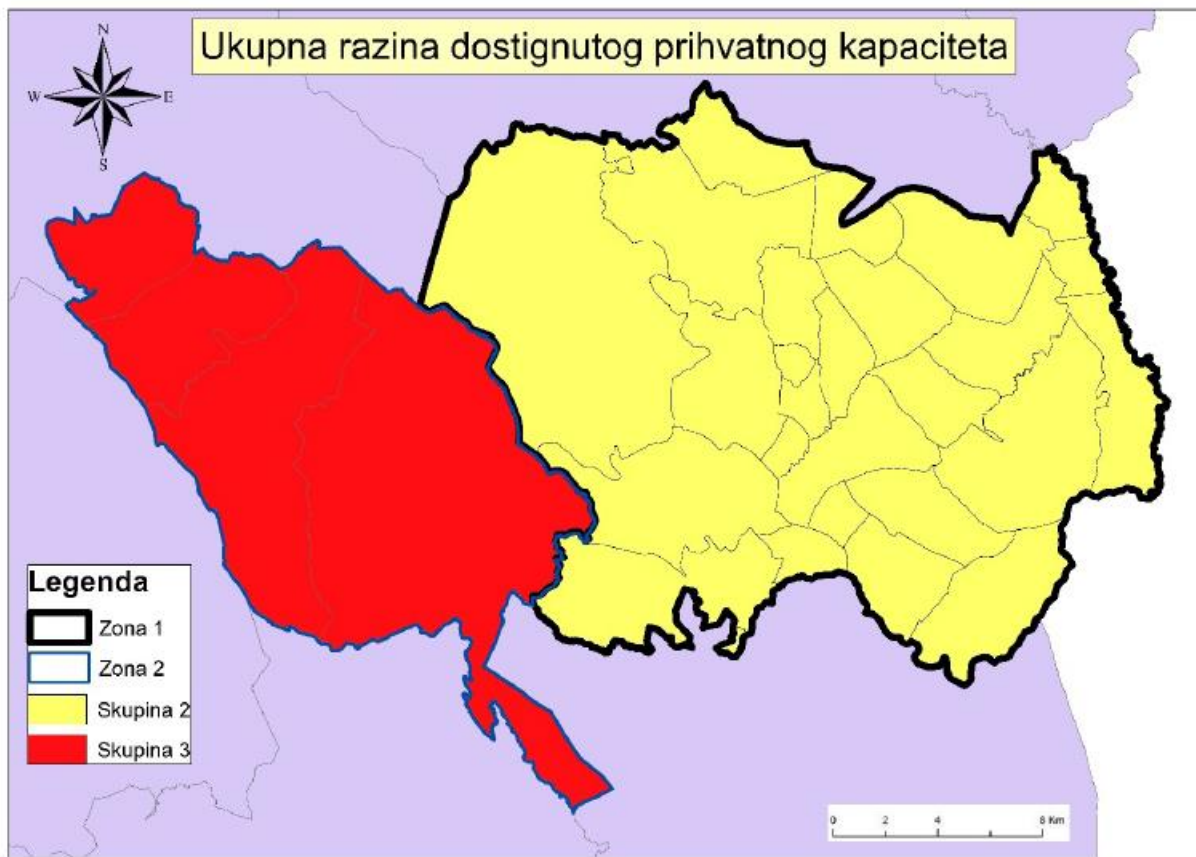
Donošenjem novog zakona o turizmu u kojem se stvara okvir za upravljanje razvojem turizma na temelju podataka i egzaktnih izračuna, u pogledu očuvanja resursa i prostora, osiguranja zadovoljstva i kvalitete života stanovništva u turističkim destinacijama, kao i osiguranju konkurentnosti hrvatskog turizma na globalnom tržištu, omogućeni su uvjeti za bolje upravljanje razvojem turizma u skladu s načelima održivosti i alati za praćenje turizma.

Donošenje samog Plana je zakonska obveza i naslanja se na Strategiju razvoja turizma RH do 2030. te se donosi odlukom predstavničkih tijela lokalnih zajednica.

Kroz izradu PUD područja Plitvičke doline zaključeno je sljedeće na temelju detaljnih analiza i izračuna velike skupine podataka iz različitih domena (prostor, stanovništvo, turizam u brojkama, anketni rezultati i sl.):

- Destinacija nije dosegla svoju maksimalnu nosivost ni u jednoj od 2 zone (Rakovica - zona 1, Saborsko - zona 2)
- Zona 1 pojednostavljeno rečeno, iskoristila je 2/3 svoje nosivosti, dok je zona 2 iskoristila 1/3 svoje maksimalne nosivosti
- Destinacija se treba prostorno-planski uskladiti sa potrebama koje korespondiraju modernim zahtjevima turističkog razvoja
- Predloženi popis projekata je u skladu sa analiziranim pokazateljima, ciljevima te je dobro osmišljen i pripremljen za prijavu na budući „Fond za turizam“
- Utvrđeno je dobro stanje provedbenih tijela, postojećeg kadra i dovoljna ekipiranost i razina potencijala i motivacije za ostvarivanje zadanih ciljeva kroz projekte
- Gorući problemi u prostoru Vodovod i Ceste trebaju dodatne napore i suradnju s višim razinama kako bi se realizacija istih ubrzala – zaključci ovog Plana u tome uvelike mogu pomoći
- Utvrđena je loša demografska slika posebno u zoni 2 (Saborsko) a i na razini cijele destinacije, planom se preporuča - ulaganje u infrastrukturu (pristup zdravstvu, školstvu i prometnu povezanost), aktivnu podršku obiteljima kroz subvencije i stambene poticaje, razvoj lokalnog gospodarstva s naglaskom na održivi turizam, poljoprivredu i poduzetništvo, kao i programe poticanja povratka iseljenika i privlačenja novih stanovnika.

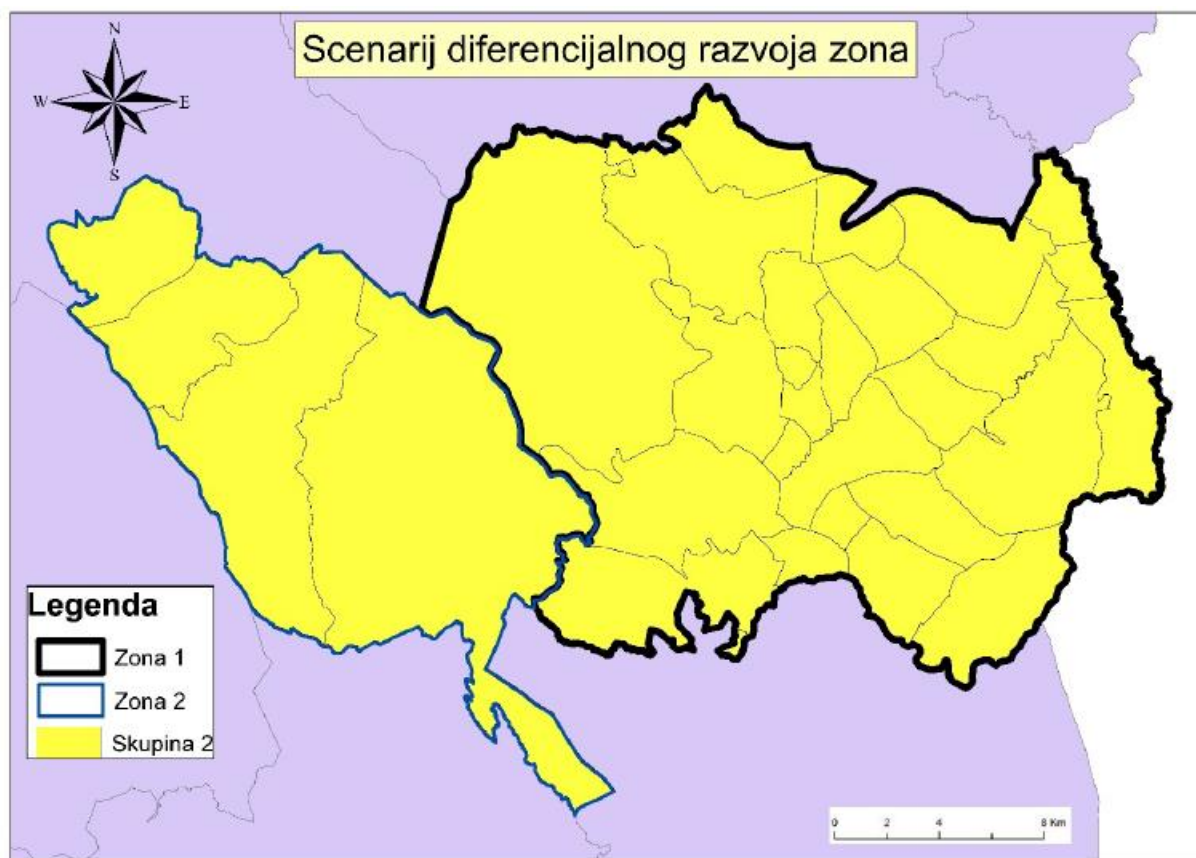
Na području destinacije, temeljem prostornih datosti i administrativnih granica određene su 2 zone u svrhu izrade Plana: Zona 1 – Općina Rakovica i Zona 2 – Općina Saborsko.

Slika 16. Kartografski prikaz ukupne razine dostignutog prihvatnog kapaciteta
Izvor: autor, SRPJ 2025.

Obradom podataka izračunat je prihvatni kapacitet i nosivost destinacije na temelju koje se napravila Analiza scenarija koja je ponudila 4 moguća scenarija razvoja:

1. Scenarij intenzivnog razvoja
2. Scenarij zadržavanja trendova
3. Scenarij rizika i stagnacije
4. **Scenarij diferencijalnog razvoja zona** – ovaj scenarij je odabran kao najbolji

Slika 20. Kartografski prikaz scenarija diferencijalnog razvoja
Izvor: autor, SRPJ 2025.

Odabirom „Scenarija diferencijalnog razvoja zona“ fokus je na proaktivnom i diferenciranom razvoju zona Plitvičkih dolina. Glavna strategija je jačanje Zone 2 (prelazak u drugu skupinu smještajnog kapaciteta), uz zadržavanje i postupno unapređenje Zone 1. Upravo radi toga je ovaj scenarij odabran kao poželjan. Cilj je da obje zone budu u razini zone koja neće dostići svoj maksimalni kapacitet nosivosti ali će mu biti blizu, dakle cilj je da obje zone budu u 2 skupini.

U 2. zoni preporuča se izgradnja novih smještajnih kapaciteta, eko-sadržaja, kulturnih i edukativnih ruta te unapređenje infrastrukture, uz strogo poštivanje kriterija održivosti i očuvanja prirodnih resursa. Poseban naglasak stavlja se na diverzifikaciju turističke ponude, primjerice kroz tematske ture, seoski i agroturizam, biciklističke i pješačke staze te razvoj manjih atrakcija koje smanjuju koncentraciju posjetitelja u prvoj zoni, te ozbiljne demografske mjere.

U 1. zoni cilj je održavanje postojećeg kapaciteta i kvalitete, uz kontinuiranu modernizaciju i unapređenje infrastrukture, energetska obnovu objekata, poboljšanje sustava upravljanja posjetiteljima te dodatne mjere zaštite okoliša. Takav pristup omogućuje da 1. zona zadrži svoj ekskluzivni karakter, dok se preusmjeravanjem dijela prometa u Zonu 2 smanjuje rizik preopterećenja i degradacije prirodnih resursa, te također demografske mjere.

Sažeto iz svega navedenog navode se preporuke koje bi se trebale pratiti kako bi se ostvarilo provođenje Plana upravljanja destinacijom TZ područja Plitvičke doline:

Turistički proizvod	Trenutno stanje	Potencijal
Smještaj	<ul style="list-style-type: none"> • U strukturi smještajnih objekata prevladavaju kampovi i objekti u domaćinstvu • Nedovoljna diverzifikacija vrsta smještaja • Neravnomjerna koncentracija • Zadovoljavajući smještajni kapacitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Diverzifikacija smještajne ponude (s naglaskom na hotele) • Prenamjena ili izgradnja novih kampova – Glamping
Ugostiteljstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena, ali umjereno opsežna ugostiteljska ponuda • Autentična lička gastronomija • Nedovoljna promocija tradicionalne kuhinje • Naglašen sezonski karakter poslovanja • Potencijal za razvoj eno-gastro ponude 	<ul style="list-style-type: none"> • Brendiranje lokalne gastronomije • Razvoj cjelogodišnje ponude • Bolje povezivanje ugostitelja i lokalnih OPG-ova • Bolja integracija s turističkim sadržajima
Turističke atrakcije	<ul style="list-style-type: none"> • Impresivan podzemni svijet, bogata geološka i arheološka baština • Krški reljef, speleologiju i podzemne ekosustave • Kulturno-povijesna ponuda • Jedinstveni prirodni lokaliteti s visokom razinom bioraznolikosti • Mreža biciklističkih i pješačkih staza 	<ul style="list-style-type: none"> • Diverzifikacija ponude atrakcija • Unaprijeđenje interpretacije i signalizacije • Umreživanje atrakcija • Organizacija tura i digitalni branding
Turističke usluge	<ul style="list-style-type: none"> • Prostor za napredak • Suradnja JLS i županija • Naglasak na održivi razvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj cjelovitih turističkih paketa • Eko certifikati • Umreživanje • Manifestacije i događaji
Kultura i baština	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno valorizirana • Nedovoljno turistički integrirana • Potrebna je jača institucionalna podrška i promocija 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretacijske centri, multimedijalne izložbe i tematske ture • Revitalizacija i obnova • Digitalizacija • Kulturne manifestacije
Javna turistička infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena osnovna (primarnu) turistička infrastruktura • Prirodni i rekreativni lokaliteti • Infrastruktura je funkcionalna i dostupna • Nedovoljno povezana u cjelovitu destinacijsku ponudu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje i proširenje biciklističkih i pješačkih staza • Razvoj pristupnih i informativnih točaka • Uređenje odmorišta i piknik zona • Održavanje i nadogradnja poučno-rekreativnih staza • Digitalizacija
Energetska infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljavajuće stanje energetske infrastrukture • Generalno stanje bolje u Saborskom • Puno prostora za napredak u Rakovici – posebice za električnu energiju • Neizgrađenost lokalnih plinskih mreža • Neujednačeno razvijena 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatna ulaganja u širokopojasne mreže • Unaprijeđenje digitalnu uključenost

Turistički proizvod	Trenutno stanje	Potencijal
Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilna mreža pokriva cjelokupno područje • stabilnost veze i propusnost nestabilne 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatna ulaganja u širokopojasne mreže • Unaprijeđenije digitalnu uključenost
Vodoopskrba i odvodnja	<ul style="list-style-type: none"> • Neujednačena vodoopskrba • Ograničenja u opskrbi u sušnim mjesecima • Planirane investicije • Regionalni vodoopskrbni sustav Lička Jesenica • Dovoljno prirodnih vodnih resursa 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija dotrajalih cjevovoda • Proširenje vodoopskrbne mreže • Izgradnja Regionalnog vodoopskrbnog sustava Lička Jesenica • Monitoring i digitalizacija
Gospodarenje otpadom	<ul style="list-style-type: none"> • Postoji lokalno odlagalište otpada • Divlja odlagališta su rijetka • Sustav je funkcionalan i pokriva osnovne potrebe 	<ul style="list-style-type: none"> • Potencijal za poboljšanje i modernizaciju gospodarenja otpadom
Prometna infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Sezonska zagušenja • Nedovoljna razvijenost lokalnih i sekundarnih cesta • Nedostatak funkcionalnih željezničkih trasa 	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje infrastrukture • Rasterećenje glavnih cestovnih pravaca • Razvojem intermodalnih rješenja
Digitalne tehnologije	<ul style="list-style-type: none"> • Besplatan internet • Nedostupnost viših brzina interneta • Osnovne digitalne usluge 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje u kibernetičku sigurnost • Poboljšanje brzine i stabilnosti pristupa internetu • Generalna digitalizacija • Interaktivne digitalne karte
Pristupačnost destinacije osobama s invaliditetom	<ul style="list-style-type: none"> • Većinom atrakcije nisu prilagođeni osobama s invaliditetom • Terenski uvjeti i konfiguracija područja – dodatni izazov 	<ul style="list-style-type: none"> • Potencijal za razvoj inkluzivnog turizma • Edukacija turističkih djelatnika • Prilagodba objekata • Povećanje pristupačnosti
Javne usluge i servisi	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak turističkih ambulanti • Relativno velik broj civilnih udruga 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost suradnje LAG-a Lika s ugostiteljima • Suradnja udruga
Ljudski potencijali	<ul style="list-style-type: none"> • Minimalna zastupljenost samozapošljavanih osoba, obrta i poljoprivrede • Pozitivni trendovi u zapošljavanju i gospodarskoj aktivnosti • Pad nezaposlenosti • Stabilno tržište 	<ul style="list-style-type: none"> • Stipendiranje učenika u turističkim zanimanjima • Izgradnja osnovnih/ srednjih škola
Komunikacijske aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirane službene web stranice TZ i glavnih atrakcija • Aktivnost na društvenim mrežama • Nedovoljna eksploatacija i reklamiranje 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatno ulaganje u digitalni marketing • Strateška ulaganja i jačanje online komunikacije • Generalno razvoj – malen broj atrakcija koristi prednosti marketinga